

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TOLLHEGYEN.

— május 25.

(Szelid Orbán.) Orbán, a fagyos, nem hozott fagyot. Szelid mosolylyal szemléli a magyarok vetését, nincs kedve, hogy pusztítson benne. Avagy csalódtunk volna? Csakugyan az Orbán lelke bujt volna Hohenlohe osztrák miniszterelnökbe, a ki fagyos lehelletét bocsátja a magyar tulipánra, hogy elpusztítsa a hirtelen felzendült virágot? Akkor ne féljünk, majd kifüstöljük ezt a fagyos szentet is!

(A király elment) A király két napi mulatozás után távozott Budapestről. A hadgyakorlatokra — mondják — a királyhidai táborban kiütött nyakszirtmerekedés miatt nem megy. Mi azt hisszük, hogy a Goluchovszky és Hohenlohe nyakszirtmerekedése miatt siet Bécsbe, megakarván attól óvni a magyar király az osztrák császárt. Az osztrák nyakszirt merevedésre azonban mi magyarok gerincünk megverevítésével felelünk.

(Haragszik az osztrák.) Arany János éneklé meg a „Bolond Istókban” az egyszerű ember történetét, a kinek buzáját tikasztó nyári délután csunya jégeső verte el. Emberünk előbb csak nézte, nézte a gyászos pusztulást, mikor azonban egy galambtojás nagyságu jég kupán ütötte: egyszeribe megdühödött. Elkapta a botját, neki

ment a buzatáblának és dühösen verte le a még állva maradt kalászokat, miközben ilyen kiáltott:

— Nohát, uram istenem, majd csak meglátjuk, hogy mire megyünk ketteskén!

Ugyanezt a logikát észlelhetjük abban a mesésen megdöbbentő határozatban, amelyet tegnap a bécsiek hoztak a tulipánmozgalom ellen. Vissza a magyar buzával, vissza a magyar sertéssel, vissza a magyar értékpapirokkal! Ez a legújabb jelszó a Lajtán túl. És ime, amikor ez a jelszó átnyilalott a hazán, megvonaglott tőle róna, völgy és halom. Oh jaj nekünk, szegény meggon-dolatlanok, jaj még az ivadékainknak is! Beszavanyithatjuk a sertéseinket, beszélhatjuk a buzánkat és tapétát készíthetünk az értékpapirjainkból. Ausztria haragszik. De mijogon is vásárolunk mi magyar iparcikket, mikor az osztrákok annyira mennek az udvariasságban, hogy a gyártmányaikon piros fehér-zöld védőjegyet használnak és rányomatják a csomagoló papírra, hogy: „Honi gyártmány, nyelvében él a nemzet.” Ők nem sajnálták tőlünk még azt a tulipánjelvényt sem, amellyel elárastották Magyarországot, holott tudták, hogy annak viselése a magyar ipar pártolására kötelez. Sőt annyira mentek az előzékenységben, hogy magyar gyártmánynak minősítették az osztrákot, csak hogy jobban fogyjon. — És imé, mi, a hálátlanok mégis bojkottáljuk az osztrák ipart. A tulipán hódító körutra indult, a nemzeti szellem az összefogás szükséges

voltának érzete mind több tért foglal s az Ausztriából beözönlő áruk behozatali statisztikája hatalmas hanyatlást mutat. Tudva-levőleg pedig az embernek a zsebe a legfájósabb része, ami indokoltá teszi, hogy Ausztriában haragszanak!

Tornaverseny.

— május 25.

(L. J.) Megérkeztek már városunkba az acéledzett tornászok az ország minden részéből, versenyre fognak kelni, hogy megmutassák a mai elpuhult, elgyengült kor embereinek, hogy tartós gyakorlat s fáradhatatlan testedzés mily gyönyörűségeket eredményezhet.

Üdvözljük a derék tornászokat városunkban, hol bizonyára csak meleg szeretettel, rokonszenvvel lesznek fogadva.

Városunk lakossága át van hatva az érzelemtől, hogy az itt most lefolyó tornaverseny nagy megtiszteltetés városunkra s lakosságára egyaránt, így feltétlen kötelességének is tartja, hogy a kitünően szervezett tornászesapatokat melegséggel, szeretettel ölelhesse keblére.

Fogadtatásuk is szives, barátságos volt, hogy saját szavaikat idézzük, elváltak ragadtatva a lakosság szives barátságától, megváltak lepetve városunk szépségétől, fejlődésétől.

Ifju szivekből.

(Költemények.)

Átmentünk . . .

Átmentünk a csillámló köruton.
Vakító fénybe hunyt el az éjjel.
Ezer láng szórta sugarát széjjel.

S a szögleten megfogta a kezem,
Szemembe nézett selymesen, lágyan
A mámoros májusi éjszakában.

Utána néztem még soká s aztán
Hazamentem kis sötét utcákon,
Nehogy talán egy ismerős lásson.

Nehogy könnyvel fogván meg kezem
Letörölje az ő érintését,
Fehér ujjának halk remegését.

Kuthi Sándor.

Ha most meghalnék . . .

Ha most meghalnék, így, fiatalon,
Ahogy a szívem telve ezernyi dallal,
Fogadnának é vajh odaát
Az égiek fényvel, pompával, diadallal . . .

Ha így tennének le most a sirba,
Szerelmes szívvel, égő szenvedéllyel:
Ejtenél e csak egyszer is majd
Egy könnyet értem párnádra, tanutlan éjjel?

Szívem porából — mint sokan mondják —
Az én síromon csak egy virág se nőne,
Msdár sem szállna bus dalával
Arra a kopár, rideg sirhalomtetőre.

Elszálló lelkem foszlányaiból,
Tört ábrándjaimból, mint sok poétának,
Szereimet vágyó bus, keserves
Szerteszálló dalok biz' sohasem fakadnának!

Nem vágya égből lelkem, boiyongna
Szerte az örök végetlen nagy világban,
S körül csódosna egy ősz anyát,
S egy imádott szép lányt éjenti álmodásban!

Szabó István.

Kis kadét.

Nagyságos asszony, arra kérem,
Bocsássa meg, ha zavarom,
Ha a mult fátylát felszakítva
Magsértené talán dalom,
De a legrózsásabb hírek közt
Olvastam tegnap a nevét . . .
Emlékszik még a kis kadétra?
Tisztelteti a kis kadét.

Májusban volt, ha jól emlékszem,
Lombok közt csalogány dalolt,
A természetben mindegy díszben,
Minden legszebb pompába' volt
S virágok közt, zöld lombok árnyán
Illosztos volt a kert, a rét,
És — ugy-e ön is ugy találta, —
Fess volt nagyon a kis kadét.

Májusban oly csodás varázs van,
Hogy a ki szembe jön velünk,
Az elsőről mindjárt azt hisszük,
Hogy nélküle nem élhetünk.
Ennek még azt is megbocsájtjuk,
A bon-ton ellen hogyha vét,
Hisz, látja, ön is megbocsátja,
Hogy csókot kért a kis kadét.

Aztán nagy messze elkerültem,
Hirt nem hallék önről soha,
S a máskor lassan muló évek
Tünő percként szálltak tova.
Pedig sokszor volt bus az este
S végződött könnyek közt a hét,
Letűnt üdvét hányszor siratta
A halványképű kis kadét!

Mondjam tovább? Hogy egyszer aztán
Hogyan jött egy bus ősz nap,
Mikor rövid pár sort magáról
Örömhírként közölt a lap
S hogy annyi évnek édes álmát
Egy röpké perc mint fújta szét
És hogy azóta mért olyan bus,
Mért oly halvány a kis kadét? . . .

Nagyságos asszony, arra kérem,
Bocsássa meg, ha zavarom.
Ha a mult fátylát felszakítva
Magsértené talán dalom,
De a legrózsásabb hírek közt
Olvastam tegnap a nevét.
Emlékszik még a kis kadétra?
Tisztelteti a kis kadét . . .

Szavay Zoltán.

Igazi magyar városba is érkeztek, hol nyílt karokkal, tiszta szívvel fogadtattak s hol magukat éppen úgy érezhetik, akár csak saját otthonukban.

A versenyeknek pedig szívből örvendünk.

Sietve siesztünk tehát mindannyian megtekintésére, hölgyeink képezzetek illatos virágerdőt az ifjak körül.

Legyen ez a két versenynap az érdeklődésnek, szemlélődésnek szentelve, a szív pedig teljen meg gyönyörrel, nemes élvezettel.

A politikai helyzet.

(Saját tudósítónktól.)

— május 25.

A képviselőház kilenc osztálya ma d. u. alakult meg s megvizsgálta a hozzá sorolt mandátumokat. Felemlítjük, hogy az I. osztály elnöke lett *Thaly Kálmán*, a VII. osztályé *dr. Bakonyi Samu*. Ugyanőt az állandó igazoló bizottság póttagjává választották meg.

(Az ülések ideje.)

Erősen tárgyalják azt a tervet, hogy a képviselőház csak keddtől péntekig tartson üléseket, még pedig d. u. 1 től 7 óráig. *Justh Gyula* a képviselőház munkarendjének megváltoztatását célzó tervére nézve nem arra helyezi a súlyt, hogy az ülések délutánra helyeztessenek át, hanem arra, hogy hetenkint négy ülésnap legyen. Természetes, hogy az esetben, ha az ülések délelőtti 10 órakor kezdődnének, akkor az ülések eddigi időtartamát hat órára kellene kiterjeszteni, hogy az eddig heti hat ülésben elvégzett munkaanyagot heti négy ülésben lehessen elintézni.

Mint továbbá értesülünk, a képviselőház leendő elnöke súlyt helyez arra, hogy a ház ülései ezentúl pontban 10 órakor kezdessenek meg.

A leendő elnök csak akkor fogja indítványát a házban előterjeszteni, ha annak egyhangú elfogadása biztosítottnak vehető.

Nóta.

Csillagos az éjjel, elkerül az álom:
Egyedül bolyongok néptelen utcákon.

Megyek, mendegélek utcáról utcára,
Mint egy kopott, szegény sorsüldözött árva.

Valami nagy bánat úgy nem hagy pihenni!
Valami azt sugja: Menni, tovább menni!

És én megyek tovább, lázban égő aggyal,
Pedig keleten már piroslik a hajnal.

De egy fájó nóta megcsendül az éjben,
Hallottam ezt sokszor valamikor, régen.

„Volt egyszer egy szegény, szegény cigány
leány,
Fájt a szíve nagyon, barna legény után!”

Hallgatom a nótát, megrohan az emlék:
Az első szerelem s az utolsó, a vég!

Csillag, hold letűnik s a ködös reggelen
Éppen úgy, mint régen, sirok keservesen!

Szunyogh Barna.

(A delegációk.)

A képviselőház hir szerint jövő pénteken választja meg a delegációkat. A Házat azután hosszabb időre elnapolják.

(Hírek Bécsből.)

Igen érdekes szelek fujdogálnak Bécs felől. A budapesti tőzsdén *Hohenlohe herceg*, osztrák miniszterelnök lemondásának hirtelensége volt elterjedve. A király *Kielmausegg gróf*, alsóausztriai helytartónak ajánlotta volna föl a kabinetalakítást.

A reichsrathban is érdekes szavazás volt. 114 szóval 26 ellen elvetették *Stein* képviselő azon indítványát, hogy Ausztria és Magyarország közössége megszüntetessék.

(Bánffy nem nyilatkozik.)

*Báró Bánffy Dezső*hez egy hírlapíró kérdést intézett a politikai helyzet tárgyában. Következésképp válaszolt:

— Annyira kívül állok a politikán, hogyha lenne is véleményem feőle, amint nincsen, akkor sem tartanám időszerűnek a nyilatkozást. Egy ködben levő helyzetről nem lehet nyilatkozni. Ha majd a helyzet kialakul, akkor szívesen nyilatkozom.

(A horvátok ismerkedése.)

A horvát képviselők ma este meglátogatták az alkotmány és néppártot. Az előbbiben *Andrássy belügyminiszter* és *Nagy Ferenc*, az utóbbiban *Zichy Aladár* fogadta őket. A párttagok a horvátokkal hosszasan társalogtak.

(A delegációk összehívása.)

Félhivatalosan jelentik: A hivatalos lap holnapi száma közli a delegációkat összehívó királyi kéziratokat.

Dr. Wolaffka Nándor halála.

— május 25.

A részvétnek ekkora megnyilatkozására Debrecenben még alig volt eset. Az egész város valláskülömbőség nélkül siet kegyeletének adójával az elhunyt egyházfő koporsójához. Rengeteg koszorút, szalagot hordott össze a katolikus templomba a hivek, tisztelők sokasága. Valóságos koszoru erdő, amelynek minden része a mély részvét egyegy megható virága.

A temetési renden a mai nap folyamán némi változtatás történt. A koporsót ugyanis a munkások kívánságára az urnapi körmenet szertartása szerinti uton körülhordozzák. A munkások tudniillik azzal érveltek, hogy az eredeti temetési rend szerint nekik nem lenne módjukban leróni azt a kegyeletet, amelylyel ők is tartoznak az elhunyt egyházfőnek. Az érv döntő súlyát elismerte a rendezőbizottság és aszerint változtatta meg a temetési rendet.

A ravatalon.

Reggel kilenc órától kezdve megengedték a nagyközönségnek is, hogy a templomban felállított ravatalt megtekinthesse. Egész napon át tartott a zárandoklás a ravatalhoz. A templomot egészen megtöltő ájtatos hívők lassan, meghatóan mondták megszokott imádkozás nélkül a „Jézus anyja, segit . . .” kezdetű imát.

A ravatal a főoltár előtt van felállítva. Diszes érekkoporsó, teljesen beborítva szalagokkal, és koszorúkkal, úgy, hogy alig ész-

revelhetően villog elő ez a név: *Wolaffka Nándor*. A ravatal körül kisebb nagyobb kandellaberek és gyertyák égnek, két oldalról pedig az örök világosság lámpája küld sugarakat a koporsóra.

A koporsó körül és a templom mélyedésekben vannak a diszes koszorúk. A város minden egyesülete, felekezete, társasköre, a katonaság elküldte kegyeletének adóját. Közölük messziről is szembetűnik Debrecen város hatalmas koszorúja szalagján ezzel a felirással: „*Dr. Wolaffka Nándornak őszinte részvéttel Debrecen sz. kir. város.*” Ma délelőtt a *Körner* és *Bészler* tanácsosok a koporsóra ezt a koszorút.

Este 6 órakor a templomot bezárták és a temetési szertartás megkezdéséig senkit sem kocsájtanak a ravatalhoz.

A püspök nyugóhelye.

Ma egész nap készítették az elhunyt püspök sírhelyét. A munka folytatódik az új folyamán is, miután nappal befejezni nem lehetett. A komor sírboltban halkán, komoly vigyázattal dolgoztak a munkáskezek. A sírhely a sírboltban éppen a templomi oltár nézete elé esik.

A püspök lelkészársai.

A ma érkezett vonatokkal egész sereg kath. egyházfő jött Debrecenbe, *Wolaffka Nándor* temetésére, nevezetesen *Fetser Antal* nagyváradai felszentelt h. püspök, a ki a temetési szertartást végzi *Valotay László* pápai proaelátus, nagyváradai kanonok. *Spett Gyula* püspöki iroda igazg. kanonok, *dr. Karácsonyi János* kanonok, a tudományos akad. tagja, *Nucskies Gyula* szentszéki tanácsos, „*A tiszántul*” című nagyváradai újság szerkesztője, *Csomák János* furtai és *Kázmán Márton* mezőpeterdi esperes plébánosok, *Csicsay Alajos* nagyváradai papnevelde intéző aligazgatója, *Körösi Endre* szilágysomlyói és *Török Lajos* Csapi plébánosok, *Hamernyi Sándor*, *Köröstarjáni* és *Cséki Kornél* békési plébánosok az elhunyt főpap egykori segéd-lelkészei, *Ruszka Zoltán* békéscsabai s. lelkész, *Mollan István* nagyváradai főrealiskolai h. tanár.

Munkások a temetésen.

A rendezőbizottság ma délelőtt értekezletet tartott, amelyen elhatározták, hogy a temetés végbejeleneténél, a halottat az Urnapi egyházi szertartás szerinti körmenet után a *Szent Anna, Piac, Kossuth, Battyányi* utcákon körülhordozzák. A műhelytelepi munkások ugyanis küldöttségileg kérték ezt, azzal az indokolással, hogy az eredeti rend nem engedi meg, hogy a munkásság impozáns megjelenésével rójja le kegyeletét.

Református papok kegyelele.

A mai nap folyamán megjelentek a *Wolaffka* ravatalánál a református egyház papjai is condoleálni. *Szele György* imádságba elmélyedve összetett kezekkel szokatlanul sokáig állott ott a ravatal előtt, majd *K. Tóth Kálmán* és *Iovag Csiky Lajos* theol. dékán jelentek meg imakönyvvel kezükben a ravatal két oldalánál és imádkoztak, de legmeghatóbb volt a *Jánossy Zoltán* megjelenése, aki nagyon szerette *Wolaffkát* s most baráti szeretete adóját egy tiszta fehér virágkoszorúval róttá le, melyet könnyes szemekkel helyezett el a ravatal lábánál.

Fürdőidény.

— május 25.

(x y) Olyan időket élünk, a mikor a lázas, túlfeszített, idegrontó munkában szinte elemi szükség, hogy rövidebb vagy hosszabb időre lerázzuk a megszokott napi munka robotját és üdülésre, pihenőre menjünk.

Innen onnan itt van az ideje, amikor ez a pihenésre, fürdőzésre szánt áldásos szünet elkövetkezik. Időszerű tehát erről a kérdéstről elmélkedni.

A város fülledt, nyomasztó légköréből mindenki menekülni vágyik: betegek és egészségesek egyaránt.

Betegek és egészségesek: így mondotam. Vajjon így van-e igazán? Betegek és egészségesek? Hát vannak még egészségesek is? Hiszen ma jóformán mindenki beteg, még azok is, akik mint egészségesek járnak kelnek közöttünk. Ha egyéb nem, a folytonos túlfeszített munka által kimerült idegek kívánják meg a pihenést. Uj, üdvös, erős és sikeres munkához erögyűjtés kívánatik: erre kell legtöbbször az üdülés, a pihenés.

Hová menjünk tehát üdülni? — Ez a nyári szezon egyik aktuális kérdése.

Aki utra készül, természetesen alaposan és jól meggondolja utazási tervét. Természetes, magától értetődő törekvése az, hogy lehetőleg kevés pénzért megtalálja azt, amit keres: kellemes és kényelmes üdülést.

A nemzeti felszabadulás idejét éljük. A közélet minden területén kezdjük megbeszélni a magunkét. A magyar közönségnek szíve kötelessége, — de jól is teszi, — hogy a magyar fürdőket pártolja.

Tudjuk mi jól, hogy sűrűn hangzanak és hangzottak el panaszok a magyar fürdők ellen. Első a drágaság, aztán a kényelem hiánya, a rossz ellátás és egyéb speciális bajok. Nem tagadjuk, hogy a felhozott panaszokban volt némi igazság és ha a közönség bizonyos rétege a múltban nem kelőleg kultiválta a hazai fürdőket, a hiba nem mindig a közönségben rejlik. Amde ezen a téren határozott javaslat állott be. A magyar fürdők tulajdonosai, vezetői, intézői rájöttek, hogy a közönség a pénzért teljes joggal megkövetelheti, hogy kényelmet, teljes nyugalmat, jó ellátást és megfelelő szárazosítást találjon. Megtanulhatták ezt a saját kárukon. Aki pedig eddig nem tanulta meg, ezentúl sem fogja megtanulni.

Azt igazán fölösleges már hosszasan bizonygatni, hogy a magyar föld milyen gazdag természeti kincsekben, szépségekben, gyógyforrásokban. Fürdőink és üdülőhelyeink fekvése, klimatikus viszonyok, a források gyógyereje tekintetében bármely külföldi divatos fürdővel bátran kiállják a versenyt.

Szilárd meggyőződésünk, hogy ez idén, aki csak teheti, kerülni fogja a külföldi fürdőket és a nagyközönség hazai fürdőhelyeket fog tömegesen felkeresni. Becsüljük ezt meg hazai fürdőink tulajdonosai és kezelői. Törekedjenek arra, hogy az idei tömeges látogatás állandóan megmaradjon. Ezzel nagy szolgálatot tesznek elsősorban önmaguknak, de az országnak is, mert elérjük ezzel azt, hogy sok-sok millió, amit eddig a külföldön költöttek el a magyarok, itt maradjon, az országban.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— május 25.

Itt a király! mondom örömmel,
De a perc gyorsan tovaszáll,
Alighogy ép kimondom: itt van,
Már itt volt csupán a király.

Ujdonsült honatyák a Házban
Megujra összegyűltenek,
(Átyának olyikat nevezni
Csak némi tulzással lehet!)

Denikve megkezdtek a munkát,
(Mit minden honfi rég kívánt)
Hisz szörnyűmód felhalmozódott
Azóta a rentanciánk.

Kiket béküldtünk most a Házba,
Ne nézzetek a diszt csupán,
Dolgoznotok, sürgőnötök kell
Napestig és egymásután.

Es hogyha ezt a súlyos munkát
Bevégeztük majd egy napon,
Győzünk, ha kell, pokol tüzén is,
Es minden ördög-fajzaton!

Fenő.

Dr. Wolaffka és a Svetits-intézet.

— május 25.

Ingjobban megsiratja Debrecenben az elhunyt, szeretett püspököt nemcsak a szegények egész serege, kiknek valóságos atyja volt, de főleg a Svetits-intézet, mellyel a Wolaffka teljesen össze van forrva.

Ezelőtt tíz évvel lett ez a jeles intézet alapítva, mely azóta első rangu tanintézeté nőtte ki magát.

Az intézet megállapításában az oroszlan rész Wolaffkát illeti az ő fáradhatatlan tevékenységének, éberségének, áldozatkészségének köszönhető, hogy ez a városunkban oly nagy és számot tevő intézet megalakult s most mint a legkitünőbb tanerőkkel ellátott iskola méltó feladatát teljesíti is.

Nap-nap mellett benézett ide Wolaffka, érdeklődött a gyermekre hogy léte, az apácák sorsa iránt, semmi ki nem kerülte figyelmét, éber szemmel őrködött az intézet sorsán.

Husvétkor hogy hazulról elutazni szándékozott, ide is betért bucsuszóra, de mintha látszott volna, hogy ez az utolsó istenhozzád, oly szomorú pillantást vetett az intézetre, az apácákra, a gyermekekre.

Imádkoztak az intézetben nap-nap mellett a püspök egészségéért, hogy a jószágos Isten tartsa meg továbbra is mindnyájunknak: de ez mind csak elröppenő szó maradt.

Isten Wolaffkát magához szólította.

Isten szolgálja már mennyei atyja közeleiben trónol.

Az apácák a gyermekek itt maradtak, sirva, vigasztalatlanul, esdekelve néznek az ég felé, honnan egyedül származik az üdvösség.

+

— **A tornaverseny** vasárnap délutáni ünnepi részére jegyek Lőfkovits Arthur üzletében válthatók előre, vasárnap reggelig. Azontúl a sporttéren a pénztárnál. A fedett tribünre és a páholyokba szóló jegyek szombaton és vasárnap érvényesek, a többiek csak vasárnap délutánra. A szombati és a vasárnap délelőtti előmérkőzésekre 20 fillér a belépti díj. Szombaton füles labdaversenyek lesznek, vasárnap délelőtti az összes számokból előmérkőzések. A délutáni gyülekezés már egy óra után kezdődik a kollegium udvarán, fél kettőkor próba a szabadgyakorlatból és tíz perccel két óra előtt megkezdődik a kivonulás. Ugyanakkor indulnak el kocsin a kereskedelmi iskolától a zászlókoszorúzó hölgyek. A sporttéren fél háromkor kezdődik a felvonulás. A hosszú program hat órákor befejeződik, s akkor kezdődik a rugólabdaverseny a Budapesti Tornacub és a Budapesti Postatisztek Sportegyesülete között.

— **Az utca képe.** Érdekes, mozgalmas és szokatlan vonásokban bővelkedő képet nyújtanak most Debrecen utcái. A róm. kath. plébánia felé eső utcákat a szeretett főpap gyászolásának jelei és hangulatai uralják. Különösen a Batthiány-, Teleki-, és Szent-Anna utcákon gyászlobogók hirdetik Wolaffka püspök halálát. Fekete ruhás tömegek, köztük siró nők rajai sietnek a templomban felállított ravatalhoz és térnek vissza. A közelben lakó róm. kath. papság d. u. már szép számmal gyűlt Debrecenbe, vörös öves papok is láthatók mindenfelé. Ám az élet megy előre és előre, a bánat és vidámság nem kerülhetik ki egymást. A gyászoló várost a tornaünnepélyre felsereglett nemes ifjuság rajai élénkítik meg. Iskolánként váltakozó

színekben járnak-kelnek az ifjak csoportjai, előre megbeszélvén a versenyek esélyeit. Öröm látni a viruló dőleog ifjuságot, melynek lelki és testi egészséges voltától függ a nemzet jövője. Mindenki sajnálja, hogy gróf Apponyi Albertet, külföldön elhunyt nővérének halála és temetése gátolja a szövetségi tornaversenyen való megjelenésében. Majd csak a távolból fog örvendeni a verseny erőre várható szép eredményének.

— **Wolaffka Nándor utóda.** A debreceni plébánia — amely állás betöltője egyszersmind nagyváradai kano-nok és kisturjai prépost — minden üresedés alkalmával erősen foglalkoztatja az érdekelt köröket. A kiváló férfiú még ravatalon fekszik, máris biztos helyről értesítenek az iránt, hogy utódjának kiszemelése megbeszélés tárgya ugy az egyházi, mint a politikai körökben. Ezuttal, éppen az elhunyt kitűnő kvalitásai folytán, igen nehéz az alkalmas utód kiválasztása, azért hetek fognak eltelni, amíg ez ügyben döntés történhetik. Ma azonban a hazafias érdemek megjutalmazásának korát éljük és így nem csoda, ha a parlament folyosóin erősen tárgyalják a fényes javadalmazásu kisprépost-plébánosi állás betöltésének kérdését. Eddig a következők mellett csinálják a hangulatot jó barátai: *Koncz* Menyhért, *Jászberényi* apátplébános, *Apponyinak* régi törhetetlen hive, — *Hock* János, országgyűlési képviselő, a kőbányai aranyászu lelkész, a ki valamikor a sárospataki ev. ref. kollégiumban végezte tanulmányait, — *Kaposi* József, a Szent István társulat volt igazgatója és kiváló Dante-magyarász, — továbbá dr. *Szentkirályi* Zoltán, országgyűlési képviselő. Mindannyian jeles és érdemes egyházi férfiak, kiknek mindegyike méltó lenne arra, hogy dr. Wolaffka művét folytassa. A végleges döntésig azonban sok minden történhetik, fődolog, hogy oly férfura essék a választás, akiben képesség van azon speciális helyzet fölismerésére, amelyet Debrecenben kell, hogy fenntartsion a róm. kath. kisprépost-plébános.

— **A jog- és pénzügyi-bizottság ülése.** A jog- és pénzügyi bizottság ma délután *Bészler* Károly h. főjegyző elnöklésével ülést tartott, amelyen a zárszámadás függő tételeit vizsgálták meg. Az ülésen a tagok közül csak *Juhász* Ignác, dr. *Tüdös* János és *Nagy* Sándor voltak jelen.

— **A Hajdumegyei Méhészegylet** által esütörtökön rendezett tanulmányi kirándulás rendkívül fényes sikerrel zárult be, amit eléggé bizonyít az is, hogy a résztvevők száma meghaladta a hatvanat, kik között igen sokan voltak a vidékiek. A jelen levőket *Maurer* Emil, az egylet elnöke üdvözölte, ki egyszersmind tudatta, hogy *Kovács* Antal orsz. méhészeti felügyelő táviratilag jelentette be az elnökségnek távollétét. A vendégeket dr. *Vásárhelyi* Zoltán egyleti ügyész, mint házigazda kalauzolta a nagyterjedelmi és feltűnően csinosan berendezett méhészetben. Majd kisebb csoportokban tettek kísérletezéseket a különféle segéd-eszközökkel stb. Végül aztán a kiránduló társaságot a házigazda megvendégelte s csak este, úgy 7—8 óra között oszlottak széjjel igen jó hangulatban, és kellemes emlékekkel.

— **A leégett istálló.** Mai számunkban részletesen leírtuk az éjjeli borzalmas tüzesetet. Mint utólag értesítenek bennünket, a kis templom toronyőre nagy mulasztást

követett el azzal, hogy későn értesítette a tűzoltóságot. Ezért valószínűleg hivatalos uton is felelőségre vonják. — A tüzesetnek két áldozata is van. Egyik tűzoltó munkaközből erősen meghorzosolta a karját, egy munkás-embernek pedig a kés, amellyel az istállóban levő két ló kötőfékét elvágta, — a hasát értette meg annyira, hogy a kórházba kellett szállítani. A tűzvizsgálat a tűz valódi okát kétségtelenül megállapítani nem tudta. A Rosenberg-szállító cég kára jelentékeny.

— **Dr. Wolafka Nándor hazahozatala.** Alig néhányan tudták, hogy a megboldogult püspök tetemét csütörtök délben szállítják be az indóházról. Mégis ezernyi nép lepte el az utakat, melyen a szomorú menet elhaladt és ezernyi nép követte a gyászkocsit. Erről a gyászmenetről készült néhány pillanatfelvétel, melyen Letzter József jeles fényképészünk felvételei láthatók már Békés Lajos férfi divatkereskedő kirakataiban. Rengeteg közönség nézi naphosszat a Varga József butorkereskedőnél kiállított óriási olajfestményét és a posta épületen lévő kirakataiban elhelyezett jól sikerült legutolsó felvételeit, amelyek mind Letzter munkái.

— **A kath. templom sirboltja.** Aból az alkalomból, hogy dr. Wolafka Nándor holttestét a kath. templom sirboltjában helyezik nyugalomra, — nem lesz érdektelen néhány szóval lerajzolni azt a képet, amelyet ez a sirbolt nyújt. 15—20 rozoga állapotban levő kölépés vezet le a sirbolt üregébe. A homályban alig lehet előre menni. Száraz, aszott koponyák és testrészek minden lépésre a járó kelő lábaihoz. A sirbolt belsaje száználmasan elhanyagolt állapotban van, aminek az az oka, hogy legutoljára ezelőtt 40 évvel, amikor Kriesfalussy prépostplébánost temették oda, — volt nyitva.

— **Lobogódisz a házakon.** Tekintettel a mai gyászra, a rendezőség arra kéri a háztulajdonosokat, hogy csak vasárnap tüzzék ki házaikra a nemzetiszínű lobogót.

— **Tábori Róbert halála.** Súlyos csapás és vesztesség érte ma a magyar szépírodalmat. Tábori Róbert a jeles novellista és regényíró ma reggel 8 órakor Herczel tanár Városligeti fasor 9. száma alatti szanatóriumában meghalt. Tábori a múlt hét szombatján érezte, hogy meghült. Orvost hivatott a kezelés alá vette. A betegség azonban súlyosabbra fordult és orvosa hasbántágyulladást konstatait rajta. Szerdán Tábori felvétette magát a Herczel szanatóriumba, a hol még aznap Herczel tanár operációt végzett rajta. Ekkor azonban már késő volt. A bajt komplikálta az, hogy a hasbántágyulladáshoz vérből gyulladás járult. — Tábori azóta rendkívüli szenvedések között, de mindvégig eszméletén feküdt betegágyán. — Ma reggel állapota válságosra fordult, hét órakor bealt az agonia és pont 8 órakor a nagybeteg megváltotta a halál szenvedéseitől. Betegágyánál dr. Bozóky orvos és a szanatórium ápolói voltak halála pillanatában. Feleségét, aki megjelent a szanatóriumban, csak akkor boesajították férjéhez, amikor már meghalt. A halottat ma este 9 órakor szállították el a szanatóriumtól lakására, ahol ravatalra helyezték. A halál híre gyorsan terjedt el a fővárosban és mindenfelé mély részvétet keltett. — Az elhunyt író belső dolgozóitarsa volt a „Pesti Napló“-nak és az „Új Idők“-nek.

— **Három milliós bukás.** Zágrábról jelentik: Az itteni nagy gözmalomban ma éjjel ismeretlen okból tűz támadt. Az összes liszt és buztakészlet megsemmisült. A veszély igen nagy volt tekintve, hogy a tűz az államvasutak rektárainak közelében ütött ki. Az okozott kárt 3 millió koronára becsülik.

— **Orfeum a Bikában.** Grünau Poldi orfeum-társulata két nap óta változatos műsorral működik. Miss Leona sodronyművésznő, Clanson William akrobata hatalmas tapsokat kapnak. A többi számok kivétel nélkül igen tetszenek. A direktió előre tudatja közönségével, hogy eljelen jön Gyártás Dezső a kitűnő komikus.

— **Marconi legújabb találmánya.** Hir szerint Marconinak sikerült a találmányát úgy javítani, hogy a drótnélküli táviratokat egy meghatározott irányba tudja küldeni. — Eddig a Herz féle hullámok minden irányban egyenletesen elterjedtek, úgy, hogy akárhol fölfoghatták a fölfogó készülékkel s a megfelelő kulcs birtokában el is olvashatták. A készüléket most úgy állítják be, hogy a hullámok egy bizonyos irányban erősebben áradnak szét, mint a többi irányban. Ez a tény Marconit arra vezette, hogy a találmányán javítson. Az ő új felfogója kerékszerű készülék, melyből ércsúcsok nyulnak ki minden irányban. Ha egy tengeren járó hajótól távirat érkezik, a hullámok erejéből a válasz irányát könnyen meg lehet állapítani. A táviratozás oly könnyű, hogy két állomás egyidejű munkájánál a térképen meglehetősen pontossággal megállapítható az a pont, hol az illető hajó áll. Ez új fölfedezés segítségével meg lesz állapítható egy ködben tévelygő vagy veszedelemben forgó hajónak a helye; de még nagyobb lesz a jelentősége a háboruban, mert a flotta parancsnoka mindig tájékozhatja magát különféle irányban szét-szóródott hajóinak a helyzetéről.

— **Az O. M. K. E.** Vasárnapi közgyűlésére, mint értesülünk, több indítvány van beterjesztve, első helyen áll ezek között Kardos László indítványa az ipartörvény személyes vonatkozású, a szolgálati viszonyt tárgyaló részeinek mielőbbi megváltoztatása és üdvös reformja iránt, Falk Lajos indítványa a korlátolt felelősségű társaságokról, ez a társulási forma a francia és német gazdasági haladásban kiváló jó szolgálókat tett; Kontsek Géza indítványa némely, az adókövetés körül észlelhető visszasságoknak rendelti uton orvoslandó megszüntetése iránt tesz indítványt, végül Erber és Fleischmann cég nevében. Erber Ernő a kereskedői nyugdíj és segély pénztár törvényhozási rendezésünk előkészítésére kéri felhívni a központ figyelmét. Megvagyunk győződve, hogy ezen igen nevezetes kérdések a közgyűlés élénk helyesléssel fognak találkozni s a kereskedő körök érdeklődését felbresztik az Omke tevékenysége iránt. A közgyűlés vasárnap délelőtt 10 órakor a társulat azékházában lesz.

— **Megyei pénztárak és számvevőségek.** A közigazgatás egyszerűsítése céljából Széll Kálmán belügyminisztersége idején a képviselőház megalkotta az 1902. évi III. t. c. t., mely megfosztotta a vármegyéket egyik legnélkülözhetetlenebb szakszervüktől, a pénztáraktól és számvevőségtől. Ennek káros következményeit a vármegyék a lefolyt nemzeti küzdelem folyamán tapasztalták legelőszer. A vármegyei törvényhatóságok autonómiájának szélesebb alapokra való fektetése és a törvényhatóságokról szóló törvény revíziója, többek között a vármegyei pénztárak és számvevőségek visszaállítása tárgyában is több fölterjesztés érkezett már Andrássy belügyminiszterhez. Mint illetékes helyről jelentik, Andrássy e feliratokat a legnagyobb figyelemben részesíti és azokat a törvényhatóságokról szóló törvény revizionális munkálatánál, amelyet még az ősz folyamán megkezd a belügyminisztérium törvényelőkészítő osztálya, fel is fogja használni. A kormány, mely a belügyi közigazgatás terén teljesen szabad kezét nyert, az 1902. évi III. t. c. hatályon kívül való helyezésével intézkedni fog a vármegyéknek régi jogaiba való visszahelyezése iránt, hogy a számvevőségeket és pénztárakat visszakapják. Az alárendeltségi viszony megszüntetése céljából, a belügyi kormány minden várme-

gyében a törvényhatóság mellé rendelt számvevőséget fog szervezni.

— **A titokzatos halott.** Egy londoni szállóban nemrég egy fiatal francia nőt találtak halva Minden jel arra mutatott, hogy öngyilkos lett s személyazonosságát nem tudták megállapítani, mert a nő előbb minden jelet eltüntetett, a mi nyomra vezethetett volna. A szállóban csak annyit tudtak, hogy Marie Dervalnak hívják s Párisból érkezett. Most a londoni rendőrség kiderítette, hogy az illető Krebel Helena orosz anarchista nő volt, ki a pétervári rendőrség zsoldjában pártját elárulta. Az anarchisták ezért halálra ítélték. A leány két esztendeig bolyongott a világban, de az anarchisták kémei mindenütt ráakadtak. Párisban valaki ismét figyelmeztette, mire átszökött Londonba. Itt értesült Gapon rettenetes haláláról. Annyira félt a pápa sorsától, hogy többé nem merte elhagyni a lakását s a szomszédok éjjel-nappal hallották föl alá járni és siránkozni. Végre nem bírván ki a lelki gyötrelmeket, elhatározta, hogy ugysis elkerülhetetlen sorsát megelőzi.

— **Tanulmányut.** Szerdán este értek vissza a 8 órai vonattal a miskolci kellemes kirándulásról a r. kath. főgimnázium tanulói. A kirándulás fáradhatlan, buzgó kalauza, Csallóközi Jenő miskolci kir. kath. gimn. tanár, ki mindenüvé elkísérte őket s az érdekesebb-nél-érdekesebb helyeket és vidéki szépségeket megmutatta. Miskocra érve a városon át Tapolca-Füred volt az első állomás itt ebédelőtti kellemes fürdő után a diósgyőri várron megtekintése után gyárban a papirgyártását nézték meg, innen a hámosi tóhoz vonultak, remek szép Svájera emlékeztető hegy alagutak között. Másnap délelőtt a diósgyőri vasgyár megtekintése volt a program. Három órát fordítottak a nagy terjedelmű gyár megtekintésére. Tanulságos és lebilincselő volt az ifjskra a gyár belső berendezése és különösen a vasuti sinek gyártása a besomez-vas készítése meg az ágyu töltények gyártása. Nagy segítségükre volt Lipcsey főbíró, ki előzőeken gondoskodott az éjjeli fekhelyekről és az ifjak ellátásáról Tapoca-Füreden. A diósgyőri jeryző Patik is nagyban hozzájárult a kirándulás sikeréhez. Mindenkép kellemes és tanulságos volt a kirándulás, melyet Eberhardt Béla és Paekl Mihály tanárok vezettek.

— **Az osztálysorsjáték** mai húzáson a következő nagyobb nyereményeket sorolták ki:

60 000 koronát nyert: 26883.
20 000 koronát nyert: 65818.
5000 koronát nyert 34178
2000 koronát nyertek: 84159 101640.
1000 koronát nyertek: 54247 76144
109563
500 koronát nyertek: 8328 9521 15927
55595 66019 100101.
300 koronát nyertek: 12104 16327
42087 46639 62673 63502 63758 67825 73170
77540 77979 82110 91802 92515 95147 96657
102343 163592 105561.
100 koronát nyertek: 1687 3931 5419
12000 122300 15545 15663 17035 17242 20800
24371 32 07 33196 33000 38527 38132 40959
43118 43403 46193 47398 49614 41781 52065
53090 64614 61745 63393 63609 70141 70155
71474 72889 73779 75029 78814 84560 88097
88544 93768 94190 97704 98508 98605 103271
105433 106317 108743 108801 109146 109905
110830 112637 114059 120262 120588 121144.
A többi kihuzott számok 40 koronát nyertek.

— **Lelkiismeretes öngyilkos.** Budapesti tudósítónk jelenti: Horánszky-utca 9. számú lakásán ma reggel fejbőlötte magát Havlin Vilmos negyvennégy éves posta és segédellenőr és meghalt. Tettének oka gyógyíthatatlan betegség. Az öngyilkosságról a rendőrséget a házmaster értesítette, akit viszont Havlin I. emelet 8. számú lakásának

ajtajára kifüggesztett levél tett erre figyelmessé. A levél borítékján ez a felírás volt: „Kérem a levelet azonnal a házmesternek átadni.“ Belül vékony papírszeleten ezek a sorok voltak: „Miután fejbőlöttem magamat kérem a lakást hatóságilag felnyittatni. Havlin Vilmos.“ A rendőrség lakatossal feltörte a lakás ajtaját. A belső szobában, a fali tükör alatt állított halántékkal, a földön elterülve találták Havlin Vilmost. Mellette a földön feküdt revolvere, amelynek hat töltéséből kettő hiányzott, az asztalon pedig a rendőrségnek címzett levél volt ezzel a tartalommal:

„A borzasztó szenvedést és kínokat tovább nem bírhattam, kénytelen voltam öngyilkossá lenni.“

Az asztalon a rendőri bizottság minu ciózus pontossággal összeállított leltárt talált. Ott volt borítékba zárva az öngyilkos végrendelete is. Havlin összes hozzátartozóit kitagadta s vagyonát nagyrészt jótékony célokra hagyta. A boldogtalan ember, aki elváltan élt feleségétől, a levelében említett borzasztó szenvedésben hát gerincorvadásra eszmélt, amely már évek óta gyötörte s amelyről tudta, hogy sohasem gyógyul ki belőle. Ez vitte az öngyilkosságra is. A rendőrség a holttestet a törvényszéki orvostani intézetbe szállította és lepecsételte a lakást.

— **Az elaltatott ember pénze.** A rendőrség ma panaszt tett Vircsi Gábor Homokujföld 123. sz. a. lakos Moravetz Domokos pálinkamérő ellen, hogy állítása szerint 75 koronát jogtalanul elsajátított tőle. Vircsi a saját állítása szerint a Moravetz depójában berugott, mert szerinte bódító port kevertek az italába, úgy hogy ott aludt el az üzletben. Mikor elszenderült, 149 korona készpénzt elvette tőle Moravetz és mikor kijőzandott, csak 73 koronát adott neki vissza, míg 75 koronát az állítólag elfogyasztott italok árán visszatartott. Az elaltatott magyar ma teljességgel.

— **A pap, mikor szerelmes.** Amerikában nem lehet olyan könnyen dobálózni a szerelmes levelekkel, de különösen nem egy lekipásztornak. Erre vonatkozólag keserű tapasztalatokat szerzett a Jowa állambeli Shell Rock nevű község methodista templom papja, aki egy farmer feleségéhez írott levelét e szavakkal fejezte be: „nyugalmat nem lelek sehol, csak a te forró kebleden.“ A levél a farmer kezébe került, aki azt azon módon az egyháztanács elé terjesztette, amely a papot kiakolbóltatta. A szerelmes pap most valahol másutt keresi a nyugalmat.

— **Meggyilkolt fegyver.** Nagy-szöllősről jelentik: Tegnap óta a várost és vidékét nagy izgatottságban tartja egy gyilkosság. A meggyilkolt Spitz Mór, házviselt ember. Spitz ezelőtt mintegy 8 évvel hetedmagával fél milliónyi vagyont örökölt, de a perlési mániában szenvedő meggyilkolt utját állotta a hagyaték átadásánk. A gyilkosság gyanúja miatt letartóztatottak egyike irást mutatott fel, amely szerint a meggyilkolt neki 20 000 koronáért eladta a csupán ingatlanokban 60 000 koronát érő örökrészét, melyet Spitz örökösársainak a legmagasabb árban sem akart eladni. Az eddigi nyomozás azt derítette ki, hogy a meggyilkoltat Kis-Kubányba csalták, a hol a kincstári kőbányán keresztül szorosán a Tisza mellett vezető ösvényen, melyen késő este senki sem jár. Spitzet előbb megfojtották s ezután a Tiszának egyik holt ágába dobták. Spitz rendszerint sok pénz volt, még sem találtak zsebeiben egyebet egy nagy csomó irásnál. 8 napi eltűnés után tegnap vetette ki a viz a holttestet. A nyomozás folyik; Ujabb letartóztatások várhatók.

— **Rémes rablógyilkosság.** Szász-régenről távirják: Toplicán tegnapelőtt rablógyilkosság történt, a melynek Nyagra Sándor felfalui lakos esett áldozatul. Nyagra Toplicára ment, hogy tutajokat vásároljon. Utközben Toplica község előtt ismeretlen tettes megtámadta, agyonütötte s egy ezer korona pénztől megfosztotta. A gyilkos a hullát egy szikla elé támasztotta s másnap az arra járó emberek vették észre. A vizsgálatot megindították.

— **Kiss Ernő szobrának leleplezése.** Kiss Ernő 1848—49-es vértanuhalált halt honvédtábornok emléksobrának Nagybecskerekben vasárnap, e hó 27 én végbemenő leleplezési ünnepségén a képviselőház Justh Gyula elnök és Navay Lajos alnök vezetésével küldöttségileg vesz részt. A képviselőház küldöttsége 26-án, szombaton délután 5 órakor a nyugati pályaudvarról különvonaton utazik Nagybecskerekre, ahova asznap este 11 órakor érkezik. Visszatázas vasárnap délután 6 órakor.

— **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujjfalussy ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejárataán levő ki-rakóban.

— **Nincs többé hajhullás.** Kipróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az Iziz hajszesz. Két-három heti használat után a leg-erősebb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Olcsósága miatt mindenki használhatja. Ár csak egy korona. Kapható használati utasítással Debrecenben Szilcz Ferenc gyógyszerárban, Piac-utcán.

— **Orvosi tekintélyek előszeretettel rendelik csuz és kőszvényes betegek részére a híres király balzsamot,** mert ez érdemében páratlan, már nehányszor bedörzsolés teljes gyógyulást idéz elő. Ár 2 korona. Kapható a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerésznél, — Debrecen Kossuth-utca „Arany egyszarvu“ gyógyszerár. 107—x 51.

— **Az Arany Bika** kávéházban minden este előnyzene.

TAVIRATOK.

A nagyikindai sztrájk.

Budapest, május 25. Nagyikindáról jelentik: A nagyikindai sztrájkolók feleségei tüntetve járnak be az utcákat, követelik az üzletek bezárását. A helyzet fenyegető. A városban katonaság cirkál.

Moltke gróf a királynál.

Budapest, máj. 25. Bécsből jelentik: Moltke gróf körülbelül fél óráig volt kihallgatáson Ő Felségénél. A kihallgatás után Moltke gróf Paar gróf főhadsegédnél és Bolfras tábornagnál tett látogatást.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, május 25.

Buzakinálát jó, vételkedv jó. Szilárdan tartott irányzat mellett 45,000 métermázsa került forgalomba közben néhány fillérrel magasabb áron. Egyébb gabonanemek közzül zab tartott, tengeri változatlan, rozs változatlan, árpa bágyadt. Idő: meleg.

Buza áprilisra	—
Buza májusra	15.70—72.
„ októberre	—
Rosz áprilisra	12.86—88.
„ májusra	—
Zab áprilisra	12.90—13.
„ októberre	12.86—88.
Tengeri májusra	13.20—22.
„ júliusra	—
Repece augusztusra	28.60—80.

Törvénykezés.

Z. Fekete Imréné és társa bűnpöre.

Életfogytiglani fegyház.

Esküdtszéki főtárgyalás.

Ötödik nap.

(Saját tudósítónktól.)

— május 25.

A megtörő igazságszolgáltatás keze sújtott és a gyilkos asszony elnyerte megérdemelt büntetését. Z. Fekete Imréné bűnpörének öt nap óta tartó tárgyalása ma este befejeződött. Az ügyész elmondta a vád a védő védbeszédét, az esküdtek meghozták a ver-diktet és a bíróság döntött. Bűnös lelkét Isten irgalmába ajánlva rettenetes bűnének súlya alatt megtörve szorongó lélekkel kétség és remény között remegve, reszkette várta az elvetemült, bestiális nőszemély mi sors vár reá. Viaszsárga arcán ott ült a kétségbeesés gyötrelme, s szemei előtt ott lebegett a hóhér kötele. Ki tudja mi ment végbe a bűnös asszony beisejében az alatt a néhány óra alatt, míg élete a kockán forgott. Halált kért fejére a közvérdő, de kikerülte az akasztófát, bár bűnhődése — talán — így sem lesz enyhébb! Életfogytiglani fegyházra ítélték. Raboskodni fog egész életében, örökké elzárva a világtól, a szabadságtól. A tiszta meggyőződésből fakadó igazságosság józan mérlegelés vezette a törvény embereit a büntetés megszabásában, melyet a bűnös asszonyra kimondottak és amelyet borzalmas tettéért az meg is érdemelt.

A tárgyalás folytatásáról és befejezéséről részletes tudósításunk a következő:

A kérdések megszövegezése.

Ma reggel a kérdések megszövegezésével vette kezdetét a tárgyalás. A közönség eleitől kezdve feszült figyelemmel kísérte a szövevényes bűnpör tárgyalásának minden mozzanatát. Az érdeklődés azonban ma az utolsó napra a tetőpontra hágott.

A tárgyalási terem zsufolásig megtelt, alig volt egy talpalatnyi hely. Dr. Oláh Miklós pontban 9 órakor nyitotta meg a tárgyalást. Nyomban ezután a bíróság tagjai visszavonultak a kérdések megszövegezésére, mely csak rövid időt vett igénybe. A törvényszék elfogadta ugy az ügyest, mint a védő által indítványozott kérdéseket.

A vádbeszéd.

A kérdések megszövegezése után a vádbeszéd következett. Sári csöndben állott fel dr. Udvarhelyi Dezső ügyész és öt negyed óráig beszélt. Mélyre ható tárgyismerettel, higgadt és meggyőző szavakkal mondotta el a bűnpör eseményeit, amint azt a vizsgálat kiderítette, ismertette Z. Fekete Imrénének viselkedését s különösen nagy súlyt fektetett annak bizonyítására, hogy Z. Feketéné előre megfontolt szándékból követte el borzalmas tettét. — Ez ugyanis legfőbb ismerve a büntető törvénykönyv 278. §-ában meghatározott gyilkosság büntettének, aminek minősíteni kívánja ez esetet — Nagy buzgósággal boncolgatja a tényeket s arra az eredményre jut, hogy a megfontolt szándék fennforgása ez eset elkövetésénél, teljes beigazolást nyert a vizsgálat folyamán. Hónappokkal előtte határozta el a vádlott a gyilkosság elkövetését, mint azt maga bevallotta, pisztolyt vásárolt, levelet írt a meggyilkolt nevében, mind ez és az a mód a mint a meggyilkolás s az eltskarítás történt, az átgodolt, tervszerűen végrehajtott cselekvést mutatja. S állítását, szerinte, megerősíti azon nyugalom, higgadtság, a mint Z. Feketéné e borzalmas közepette és utána is viselkedett. E borzalmas tett elkövetésének indító oka, és célja hogy Z. Feketéné akadály nél-

kül folytatassa bűnös szerelmét Cs. Tóth Imrével, bűnösségének megítélésénél egyáltalában nem jöhet tekintetbe. Kéri az esküdtszék, hogy Z. Fekete Imrénét a B. T. K. 278. § a értelmében mondja ki bűnösnek. Halált kér a vádlottra!

Halk moraj váltja fel a teremben az előbbi esendőt az ügyész utolsó szavaira. A szorongásig megtelt padosorokban ideges mozgódás támad, minden arcon ott ül a megdöbbenés kifejezése s minden szem a vádlottra irányul, aki halottbálvány, lehuny szemekkel hanyatlott a perben a pad támlájára. Talán senki sem volt ekkor a jelenlévők között, aki szánalmat ne érzett volna a gyilkos asszony iránt.

A védbeszéd.

A vád beszéd elhangzása után az elnök felhívására dr. Kardos Samu a kiváló kriminalista emelkedett szólásra s mondotta el teljes két óra hosszat tartó igazán nagyhatású védőbeszédét. Mélyreható fejtegetései nemcsak jogi érvekben bővelkednek, hanem kiterjednek az élet minden apró részletére alapos ismertetésre, az események lélektani alapon való megfejtésénél kicsillong nagy képessége, széleskörű tudása. Óriási szorgalommal hordott össze beszédében mindent, a mi álláspontja igazságának bebizonyítására vezet.

Kiinduló pontja volt Z. Fekete Imréné életének nevelkedésének, ismertetése, melynek oly szükségszerű következménye jellege, minden cselekedete, mint történik az, hogy a magáról ledobott kő csak lefelé eshet. Z. Feketének árván, iskolázatlanul s tudatlanul nőtt fel, s csak felburjánzott vad ösztöne vezette mindenbe, nem a vallás s társadalom erkölcsi elvei melyek nincsenek, mikre megismerai nem tanították. — Szerinte nagyon is fontos a vádlott életének, érzelmeinek, vágyainak ismerete s figyelembe veendő a büntett megállapításánál. Kimerítően foglalkozik azzal, hogy előre megfontolva követte-e el Z. Feketének büntetését. Z. Feketének saját maga ellen tett azon vallomása, hogy a már hónapokkal az eset előtt foglalkozott Cs. Tóth J. né megölésével még nem terv, csak óhaj volt s a vádiott e két fogalom között különbséget tenni nem tud, az bizonyos. Meri nagyon sokszor lett volna alkalma a tervet végre hajtani s hogy mégis huzta, halasztotta, ez azt bizonyítja, hogy nem volt benne megelégedve a cselekvés, végrehajtására az akarat, csak mint óhaj élt benne az, hogy eitegye láb alól azt kitől féltette Cs. Tóth Imrével szőtt szerelmi viszonyának tartósságát. — De az a mód, az az ingadozás, a mint tetét is végezte mutatja, hogy éppen nem terv szerűen, megfontolva cselekedett Z. Feketének hiszen fényes nappal szállították a holttestet a kuthoz, úgy hogy a szekérről lelógott a hulla lába s egyszer le is esett egészen. Sok más apródetes dolog is mutatja, hogy hiányzott az előre megfontolás, a tervszerűség. Kéri a Btk. 278. § a szerint — szándékos emberölés büntette előre megfontolt szándék nélkül — minősíteni az esetet s a legenyhébb büntetés 10—15 évig terjedő fegyházi kiszabását védelemre.

Az esküdtek kitanítása.

Délig eltartottak a perbeszédék. Ekkor berekesztették a tárgyalást, melyet délután 3 órakor folytattak. Az esküdtek kioktatása következett, dr. Oláh Miklós elnök mélyenjáró jogi fejtegetésekkel adta fel a kérdéseket, alaposan megvilágítva azoknak minden részletét. Figyelmeltette az esküdteket, hogy teljesen elfogulatlanul tiszta meggyőződéssel bírálják a dolgokat és a lelkiismeret vezesse őket határozatuknál.

Csak két kérdés van. Az első: Bűnös-e Z. Fekete Imréné, János Julianna abban, hogy 1904 augusztus hó 30-án reggel Cs. Tóth Imrénét, Bodnár Juliannát hét revolver lövéssel előre megfontolt szándékkal megölte?

— A második: Bűnös-e Z. Fekete Imréné abban, hogy 1904 augusztus hó 30-án Cs. Tóth Imréné Bodnár Juliannát szándékosan, de nem előre megfontolva magához esalta és ott heves felindulásában megölte?

A verdikt.

Körülbelül másfél óra hosszat tartott a kitanítás, amikor az esküdtek visszavonultak határozathozatalra. Az elnök ekkor felfüggesztette a tárgyalást. A közönség, mely izgatottan várta az eredményt, kitódult a tárgyalási teremből, de nem hagyta el a törvényszéki palotát, hanem kisebb nagyobb csoportokba verődve tárgyalta az ügy részleteit és találgatta az ítéletet. — Az esküdtek sokáig tanácskoztak.

Hat óra körül járhatott már az idő, mikor meghozták a verdikét. A folyosókon lázas izgalmossal várakozó, közben felszaporodott közönség pillanat alatt ismét benyomult a terembe, melyben ekkor ember ember hátán tolongott, úgy hogy még tülekedés utján is nehezen lehetett az ajtón bejutni. Az esküdtek elnöke Miskolczy Nándor átnyújtotta dr. Oláh Miklós tárgyalási elnöknek a kérdésekre hozott határozatot.

Halotti esendben olvasta fel dr. Oláh Miklós a verdikét, mely szerint az esküdtek az első kérdésre 7-nél több igennel felelnek, míg a másodikat elvetették. Z. Fekete Imrénét tehát gyilkosság büntetésében találják bűnösnek, vagyis hozzájárulnak az ügyész által kért büntetéshez. A nem várt, szenzációs verdikt általános megdöbbenést keltett, úgy a törvényemberei, mint a közönség között. A gyilkosasszony felett ott lebegett a hóhér kötele, csak a bíróság döntésén egy hajszálon függött az élete.

Az ítélet.

A verdikt után az ügyész ismertette részletesen ismét a vádat, majd dr. Kardos Samu beszélt védelem érdekében, tartalmas és megindító szavakban foglalva össze a védőbeszédében felhozott erős mentőérveit. Azán a törvényszék visszavonult ítélelhozatalra. Mindenki szorongva leste a törvényszék döntését, feszült várakozás tükröződött minden arcon. A bírák röviden határoztak. Alig félóra alatt meghozták az ítéletet, melyet este negyed 8 órakor hirdettek ki Oláh Miklós elnök. A törvényszék a vádlott Z. Fekete Imrénét gyilkosság büntetésében, a Btk. 278. § a szerint minősül, de a 91 szakasz alkalmazásával életfogytiglan tartó fegyházra és 10 évi hivatalvesztésre ítélte. — A vádlott valamint védője, dr. Kardos Samu az ítélet ellen semmisségi panaszt jelentettek be.

Szerkesztői-posta.

L. G. F. Kitűnő tárcaközleményekkel vagyunk ellátva s így a gyöngébbjét — minő az ön csevegeése is — nem hogy honorálnók, de szépen viszsaszolgáltatjuk, csak tessék érte jönni.

Aggódó háziasszony. A margarin a legtisztább marhafaggyúból készül. Sokszoros kimosás után a nyert margarin 50° celsius hőmérséknel meg lesz olvasztva és a felszinen usó tiszta zsírrel a lesz szedve. Ezt 24° celsius hőmérséknel állni hagyjuk, amikor is a melléktermékek, mint a tristecrin stb. kifejeceedik, míg a könnyebb és e hőfoknál még folyékonyabb mozdó margarin a melléktermékektől elval. Kevés víz, tej és ártalmatlan (sárgás) festőanyaggal való kezelés után erősen összekevertetik, azaz köpüktetik. Az így nyert margarin sózás és újból való kimosás után kelemes vajizú és jól emészthető tömeggé válik. Közegészségügyi szempontból az így készített margarin ellen semminemű kifogás nem emelhető, hanem igenis család elkerülése céljából megkivántatik, hogy ezen gyártásműveléssel helyen, nagy betűkkel ellátott jelzőtábla mellett legyen árusításra bocsátva. Ezt így írja a m. kir. földmívelésügyi miniszter 1896. évi június hó 9-én 38286. sz. a. kelt rendeletének 8. §-ának 2. pontjában felsorolt intézkedés. Ott megvan mondva hogy a „margarin“ jelzőtábla betűi legalább 30 centiméter magasságuk legyenek. Továbbá, hogy egy és ugyanazon helyiségben margarint és vaját előállítani, tartani, illetve elárusítani tilos. Nyilvános üzletekben a margarint a vajtól elkülönítve szabad csak árusítani.

Ingatlanok forgalma

Debrecenben.

Marozsán Péter és neje Varjas Zsuzsanna a veszik a debreceni 5850 sz. tjkvben foglalt Jókai-utca 29 sz. házat Szendrey Sándor és neje Marsalkó Juliánától 6400 kor.

Solymosy István és neje Rác Zsuzsanna veszik a debreceni 684 sz. tjkvben foglalt Rakovszky-utca 4. b. sz. házat Borsos Ferencné Péter Zsuzsánától 1800 kor.

Tóth József és neje Moré Erzsébet veszik a debreceni 7946 sz. tjkvben foglalt 300 négyszögöl Csapó-kerti szőlőt Horváth Péter és neje Kovács Juliánától 1650 kor.

Stiler János mint kiskoru Mária gyámja veszik a debreceni 2407 sz. tjkvben foglalt 4 hold 381 négyszögöl ujosztású földet Lux Imre és társaitól 3200 koronáért.

Tóth Julianna özv. Szabó Sándorné veszi a debreceni 708 sz. tjkvben foglalt Meszenna-utca 15 sz. házat Varga Juliánától 9500 kor.

Borsos Ferenc és neje Pelei Zsuzsanna veszik a debreceni 6517 sz. tjkvben foglalt 226 négyszögöl csapó-kerti szőlőt Kiss Imre és neje Vékony Juliánától 2800 kor.

Katona József és Moncsák Vilma veszik a debreceni 4945 sz. tjkvben foglalt 845 négyszögöl hatvan utcai kerti szőlőt Nagy Bálint és Nagy Józseftől 8009 kor.

Laboncz János Gulyás Julianna veszik a debreceni 443. sz. tjkvben foglalt Beresényi utca 32. sz. házat Tóth István és társaitól 2300 kor.

Molnár Albert veszi a debreceni 5778. sz. tjkvben foglalt 105 hold 198 négyszögöl ujosztású földet Hdvéger Miklóstól 66000 koronáért.

Nyilt-tér.

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona Első rangu kénes hévvizű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák, török, kő- és márványfürdők; hőlég-, szénsavas és villamosvízfürdők. Ivó- és belégzési kura. 200 kényelmes lakoszoba. Szolid kezelés, jutányos árak. — Prospektust ingyen és bérmentve küld **Az igazgatóság.**

6487—1906.

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a bizottsági közgyűlés belügyministerileg is jóváhagyott határozatával a Bornyász féle Deák Ferenc-utcai ház és homokkerti szőlőföldjének nyilvános árverésen való elidegenítése kimondatott, a mely árverés foganatosítására határidőül **1905. évi június hó 15. napjának d. e. 9 órája** városház nagy tanács termébe kitűzetik.

Ugyanezen árverése fog bérbe adni a Bornyász féle Deák Ferenc utcai ház utáni Ondódi 1 hold 922 négyszögöl kiterjedésű föld 1906. október 1-től 1907. szeptember 30-ig terjedő 1 évre.

A midőn az árverelni szándékozók ez uton meghivatnak egyuttal közhírré teszi a városi tanács, hogy az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a városi számvevősnél megtekinthetők, továbbá hogy a kikiáltási árak 10%-a a házipénztárnál letétbe helyezendő, melynek megtörténtét az árverelni szándékozó a kiküldött bizottság előtt letétjeggyel igazolni tartozik. 262—1—1.

Debrecen 1906. május hó 17.

A városi tanács.

H I R D E T E S E K
 jutányos áron
 felvételnek
 a lap kiadóhivatalában
DEBRECZEN,
 Csapó-u. 9. sz.
 Telefonszám: 275.

Csak
Selle és Kary

 legjobb
tisztító-szerét
 vásároljuk minden finom lábelire.
Sárga és Fekete.
 Kiváltképen ajánlatos,
 Bxcalc, Oskaria, Chevreaux és Lakk-lábbelike.
Bécs, XIII.

Tavaszi idény.
 Építkezéshez: **vasgerendák, porcellan és vaskályhák, konyhák.** Építkezési vasalások. **Méhészeti cikkek és szerszámok, minden iparághoz, fürdő kádak, jégszekrények, vasbutorok, gyermek-kocsik, kertészeti felszerelések, kerti padok és butorok, Minimax tüzoltó készülék, Önműködő ajtózárok, kerítésnek való tuskés sodrony és sodrony fonat.**
Tóth Gyula
 vasnagykereskedő, Debrecen, 20 és 27.

Csikes Ernő férfi szabó
DEBRECZEN, Főtér 58. sz. Bank-palota.
 Uri, polgári, katonai, papi és mindentéle egyenruhák a legújabb divat szerint készítettnek. — Dus raktár bel és külföldi szövetekből.
 Vidéki megrendeléseket gyorsan eszközöl

Keil-lakk
 legkitűnőbb mázoló-szer puha padló számára.
 Keil féle viasz-kenőcs keménypadló számára.
 Keil féle „Glasur“ fénymáz 90 fill.
 Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fill.
 Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.
Mindenkor kaphatók:
Borsos Kata cégnél Debrecen.

Debreceni Vasöntöde és Géplakatosság
 raktárhelye Péterfia 73. sz. (volt Bauer-gyár.) Telefon 467. sz.
Paratlan minőségűek
 hazai, legjobb gyártmányú gazdasági gépekben.
Kiváló hazai- és külföldi különlegességek
 tejjgazdasági, szőlészeti, borászati- és háztartási gépekben.
Mc. Cormick amerikai gépgyártársaság képviselője
 aratógépek, acél-lókapák, fűkaszalók, szénagyűjtők, zöltszakarmány aprítók tengeriszártépők és benzinmotorokban.
Saját gyártmányú, tökéletes, olcsó kútszivattyúk
 vízfecskendők, kertibutorok, úthengerek, itatózó szerelvények, építkezési és csatornázási vastárgyak.
Vaskályhák, kályhák, ékek és diszöntvények.
 A raktár megtekintésére érdeklődők szívesen láttatnak! 278-10-9.
NB. A hadházi utcai gyártelep. (Telefon 46. sz.) Végez minden géplakatos, kazán és műkovács munkát; gazdasági gépek szakszerű jutányos javítását; itatóvályúk, vasszerkezetek, kertrácsokat készítését, stb.

Eladó házhelyek.

Vecsey-Bruckner-féle kegyes alapítvány folytán a debreceni ref. Egyház tulajdonát képező azon földterület, mely a hadházi-ut mentén az Apafy-utca és Ferencz József lovasági laktanya között fekszik, 300 négyszögöles házhelyekké földarabolatván: e házhelyek mérségtelen áron s igen kedvező részlet zetési föltételek mellett eladók.

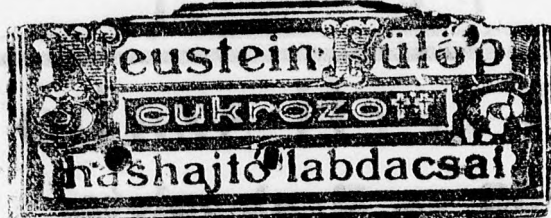
Értekezhetni Márton Imre egyház ügyvédnél Piac-u. 44. sz. alatt.

Debrecen, 1905. április 20.

A debreczeni ref. egyház küldöttsége.

NYAVALYAT ÖRÉS!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot. Ingyen és bérmentve kapható szabad. „Hattyu gyógyszerár“ által Majna-Frankfurt.

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET-laudacsok.)

pirulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők; mentek minden ártalmas anyagtól, az altsíti szervek bajainál legjobb eredményel használtatván, gyöngéden hashajtók, vér tisztítók; egy gyógyszerem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint e pilulák.

székszorulás

legtöbb betegségek forrása ellen. Czukrozott külsejük végett még gyermekek is szívesen veszik be. 15 darabot tartalmazó doboz 30 fillér, egy tekerics mely 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor. 45 fill. A pénz előleges beküldése mellett egy tekerics bérmentve szállítatik.

Óvás! Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük határozottan Neustein Fülöp hashajtó-labdacsait. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Lipót“ és „Neustein Fülöp gyógyszerész“ aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvényszékileg védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

Neustein Fülöp „Szent Lipót“ hoz címzett gyógyszerárára Bécs, I., Plankeng 6. Kapható: Debrecen: Balázs Odön. Füleki Pál, Mihalovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tóth B. gyógyszerész uraknál.

MAYFARTH PH. és Tsa.

szabadalmazott

önműködő „Syphonia“-ja mégis a legjobb permetező

szőlőknek, komlós ültetvényeknek, gyümölcsfa-károsítók kiirtására.

levéltbetegségek ellen való védekezésre, a szegecs és tor-máncs stb. megsemmisítésére.

Hordozható és kocsira szerelt permetezők 10, 15, 60 és 100 liter folyadék számára petroleum keverő-készülékkel vagy anélkül.

Tessék ábrázolatot és leírást kérni a cégtől

MAYFARTH PH. és Tsa.

gépgyárak, különleges gyár borsajtók és gyümölcsértékesítő gépek számára.

Több mint 560 arany-, ezüst-éremmel stb. kitüntetve.

Bécs III, Taborstrasse 71.

Kimerítő képes árjegyzékek ingyen. — Képviselek és viszontelárusítók kívántatnak.

Margit fürdő intézet Debreczenben.

Uszoda megnyitás.

Van szerencsém a n. é. fürdőző közönséget értesíteni, hogy a kedvező időjárás következtében

fedett és langyos meleg vízzel megtöltött **uszodámat megnyitottam.**

Az uszás tanítást **J Á S C H Ó M I K L Ó S** szakavatott uszó-mesterem végzi.

AZ uszoda mindennap	{	Reggel 6 órától déli 9 óráig	Férfiak.
		9 " " 12 "	Nők.
		Délután 1 " este 8 "	Férfiak

255-4-2. részére áll rendelkezésére.

Idény bérlet-jegy személyenkint 14 korona.

Minden bérlő egy saját uszó ruhát és egy lepadót köteles magával hozni, és annak gondozását az uszó mesterre bízni.

Az uszás tanítás iránt kérem az uszó-mesterhez fordulni.

Szives látogatást kér tisztelettel **a tulajdonos.**

Diszített Női kalapok

3 — 4 — 5.

koronáért,

legszebb kivitelben

ROZSA I G N Á C-nál

Kistemplombazár.